

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Taberska (spr.)

Protokolant apl. aplikacji ogólnej A. P.

Przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Anny Oszwałdowskiej - Kocur

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2014r.

sprawy **G. M.**

oskarżonego z art. 178a § 2 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Gnieźnie

z dnia 14 października 2013r. sygn. akt II K 814/13

1. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) uznaje obwinionego G. M. za winnego tego, że w dniu 24 czerwca 2013 r. w miejscowości T., gmina T. kierował po drodze publicznej rowerem, będąc w stanie nietrzeźwości tj. 1,20 mg/l i 1,03 alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. wykroczenia z art. 87 § 1a kw i za to na podstawie art. 87 § 1 kw wymierza mu karę grzywny w kwocie 800 (osiemset) złotych ,

b) na podstawie art. 87 § 4 kw orzeka wobec obwinionego środek karny w postaci zakazu prowadzenia rowerów na okres 1 (jednego) roku ,

c) uchyla orzeczenia z pkt 2 , 3 i 4.

2. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w zakresie orzeczenia o kosztach, zawarte w pkt 5.

3. Zwalnia oskarżonego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów postępowania odwoławczego.

E. T.

UZASADNIENIE

G. M. został oskarżony o to, że w dniu 24 czerwca 2013 r. w miejscowości T., gmina T., kierował po drodze publicznej rowerem będąc w stanie nietrzeźwości tj. 1,20 mg/l i 1,03 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. o czyn z art. 178a§2 kk.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Gnieźnie, Wydział II Karny z dnia 14 października 2013 r., sygn. akt: II K 814/13 oskarżony został uznany za winnego zarzucanego mu aktem oskarżenia przestępstwa z art. 178a§2 kk i za to na podstawie art. 178a § 2 kk Sąd Rejonowy w Gnieźnie wymierzył mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności.

- na podstawie art. 69§1 i 2 kk i art. 70§1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej powyżej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 2 (dwóch) lat próby.
- na podstawie art. 42§2 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia rowerów na okres 3 (trzech) lat.
- na podstawie art. 49§2 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 300 (trzysta) zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej.
- na podstawie art. 624§1 kpk zwolnił oskarżonego od zwrotu Skarbowi Państwa wydatków oraz na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz.U. Nr 49 z 1983, poz. 223 z późn. zm.) nie wymierzył mu opłaty.

Powyższy wyrok został zaskarżony w całości przez prokuratora na korzyść oskarżonego, który powyższemu rozstrzygnięciu zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego poprzez przyjęcie, że czyn zarzucony oskarżonemu wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 178a§2 kk, gdy tymczasem stanowi on wykroczenie określone w art. 87§1a kw.

Podnosząc powyższy zarzut prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gnieźnie Wydział II Karny w trybie postępowania w sprawie o wykroczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja prokuratora okazała się zasadna i zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, że prokurator nie kwestionował poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych uznając, iż dokonał on prawidłowej oceny wyników postępowania dowodowego, przyjął prawidłowy opis i kwalifikację prawną czynu zarzucanego G. M., bowiem w dniu orzekania przez Sąd I instancji kierowanie rowerem w stanie nietrzeźwości wyczerpywało znamiona przestępstwa określonego w art. 178a§2 kk.

Prokurator w uzasadnieniu swej apelacji wskazał ponadto, iż wyrok obarczony jest dodatkowo także wadą w postaci naruszenia przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 335§1 kpk, które to naruszenie miało oczywisty wpływ na treść wyroku. Sąd Rejonowy bowiem, pomimo uwzględnienia złożonego przez prokuratora w trybie art. 335§1 kpk wniosku, wbrew wymogom przewidzianym w art. 343§6 kpk wymierzył oskarżonemu inną karę niż uprzednio uzgodnioną. Z uwagi jednak na fakt, iż prokurator otrzymał pisemne uzasadnienie zaskarżonego wyroku po wejściu w życie przepisów ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy kodeks postępowania karnego i innych ustaw (Dz. U. Z 2013 r. poz. 1247), tj po dniu 9 listopada 2013 r., apelacja musiała zmienić kierunek i zostać wywiedziona na korzyść oskarżonego.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie nie zachodziły bezwzględne przyczyny odwoławcze, o których mowa w art. 439 kpk i art. 440 kpk dlatego też rozważania sądu ad quem zostały ograniczone tylko do sformułowanego we wniesionej apelacji zarzutu, to jest do zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji przepisu prawa materialnego.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż do dnia 9 listopada 2013 r. tj. do wejścia w życie nowelizacji przepisów kpk dokonanej ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy kodeks postępowania karnego i innych ustaw (Dz. U. Z 2013 r. poz. 1247) przestępstwo prowadzenia w stanie nietrzeźwości pojazdu innego niż mechaniczny, określonego w art. 178§2 kk popełniał ten, kto znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadził na drodze publicznej lub w strefie zamieszkania inny pojazd niż mechaniczny. Natomiast zgodnie z ustawową definicją, zawartą w treści art. 115§16 kk, stan nietrzeźwości zachodzi, gdy zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość lub zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość.

Mocą wskazanej powyżej nowelizacji ustawy karnej ustawodawca uchylił §2 art. 178 a kk penalizujący prowadzenie innego niż mechaniczny pojazdu (w tym także roweru) w stanie nietrzeźwości. Jednocześnie wspomnianą nowelizacją

do kodeksu wykroczeń w art. 87 wprowadzono nowy §1a, penalizujący prowadzenie na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu pojazdu innego niż mechaniczny. W wyniku tego od dnia 9 listopada 2013 r. czyn polegający na jeździe rowerem w stanie nietrzeźwości nie stanowi jak dotychczas przestępstwa, lecz jedynie wykroczenie.

Z uwagi na wejście w życie wspomnianej nowelizacji przed uprawomocnieniem się zaskarżonego wyroku, a zatem zaistnieniem sytuacji, w której w chwili popełnienia czynu obowiązuje inna ustawa niż obowiązująca w chwili orzekania, ustalenia wymaga ponadto, która z ustaw jest ustawą względniejszą dla sprawcy. Zgodnie bowiem z treścią art. 4§1 kk „jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy”. W niniejszej sprawie niewątpliwie korzystniejszym dla sprawcy jest stan prawny, jaki powstał na skutek nowelizacji wprowadzonej w dniu 27 września 2013 r., zgodnie z którym prowadzenie roweru w stanie nietrzeźwości stanowi jedynie wykroczenie. Łagodniejszy charakter zmienionej regulacji przejawia się choćby w zdecydowanie łagodniejszej sankcji przewidzianej za popełnienie tego czynu pod rządami nowej ustawy.

Z uwagi na powyższe okoliczności Sąd Okręgowy zobowiązany był orzec mając na względzie dokonaną ustawą z dnia 27 września 2013 r. zmianę stanu prawnego i uznać popełniony przez G. M. czyn za wykroczenie, o którym mowa w art. 87§1a kw ze wszystkimi tego konsekwencjami, zarówno w zakresie kary jak i środków karnych, przewidzianych w kodeksie wykroczeń za przypisany obwinionemu czyn.

Pomimo, iż skarżący domagał się uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w trybie postępowania w sprawie o wykroczenia, Sąd Okręgowy, mając na uwadze treść art. 455 kpk, orzekł o zmianie zaskarżonego wyroku, bowiem zmiana kwalifikacji prawnej zarzucanego oskarżonemu czynu dokonana została na jego korzyść, a nadto zgodnie z kierunkiem środka odwoławczego. Brak było tym samym konieczności skierowania sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Mając na uwadze powyższe Sad Okręgowy:

1. Zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) uznał obwinionego G. M. za winnego tego, że w dniu 24 czerwca 2013 r. w miejscowości T., gmina T. kierował po drodze publicznej rowerem, będąc w stanie nietrzeźwości tj. 1,20 mg/l i 1,03 alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. wykroczenia z art. 87 § 1a kw i za to na podstawie art. 87 § 1 kw wymierzył mu karę grzywny w kwocie 800 (osiemset) złotych ,

b) na podstawie art. 87 § 4 kw orzekł wobec obwinionego środek karny w postaci zakazu prowadzenia rowerów na okres 1 (jednego) roku ,

c) uchylił orzeczenia z pkt 2 , 3 i 4.

2. Utrzymał w mocy zaskarżony wyrok w zakresie orzeczenia o kosztach, zawarte w pkt 5.

3. Zwolnił oskarżonego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów postępowania odwoławczego.

Wymierzając obwinionemu na gruncie kodeksu wykroczeń karę za popełniony czyn Sąd Okręgowy kierował się dyrektywami wymiaru kary określonymi w treści art. 33 kw, zgodnie z którymi „organ orzekający wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę za dane wykroczenie, oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu i biorąc pod uwagę cele kary w zakresie społecznego oddziaływania oraz cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma ona osiągnąć w stosunku do ukaranego”. A ponadto, zgodnie z § 2 w/w przepisu Sąd Okręgowy wymierzając karę zobowiązany był wziąć pod uwagę w szczególności rodzaj i rozmiar szkody wyrządzonej wykroczeniem, stopień winy, pobudki, sposób działania, stosunek do pokrzywdzonego, jak również właściwości,

warunki osobiste i majątkowe sprawcy, jego stosunki rodzinne, sposób życia przed popełnieniem i zachowanie się po popełnieniu wykroczenia.

Zatem z uwagi na przyjętą w wyniku nowelizacji ustawy karnej nową kwalifikację prawną zarzucanego oskarżonemu czynu i uznanie, że czyn oskarżonego stanowi wykroczenie, co skutkuje tym, iż jego społeczna szkodliwość jest mniejsza niż w przypadku przestępstwa, co znajduje odzwierciedlenie w przewidzianej przez ustawę sankcji za jego popełnienie, a nadto kierując się dyrektywami zawartymi w art. 33 kw Sąd Okręgowy wymierzył obwinionemu karę 800 złotych grzywny. Wymierzając obwinionemu karę w wysokości znacznie przewyższającej dolną granicę ustawowego zagrożenia za przypisane obwinionemu wykroczenie Sąd wziął pod uwagę przede wszystkim znaczny stan nietrzeźwości obwinionego w chwili popełnienia czynu. Uprzednia karalność obwinionego nie stanowiła dla Sądu Okręgowego asumptu dla wymierzenia obwinionemu najsurowszej kary, bowiem poprzednie skazanie dotyczyło czynu rodzajowo odmiennego od zarzucanego w obecnym postępowaniu.

Orzeczona kara grzywny jest w ocenie Sądu ad quem karą adekwatną do stopnia winy obwinionego oraz rozmiarów społecznej szkodliwości popełnionego przez niego czynu. Sąd Okręgowy kształtując jej wymiar wziął pod uwagę poszczególne okoliczności obciążające, takie jak wysoki stopień nietrzeźwości oraz okoliczności łagodzące, tj. m.in. przyznanie się obwinionego za zarzucanego mu czynu i wolę dobrowolnego poddania się karze, co w efekcie doprowadziło do wymierzenia kary grzywny w wysokości 800 złotych. Kształtując wysokość powyższej kary Sąd Okręgowy uwzględnił w pierwszej kolejności stan zdrowia obwinionego, który pomimo jego młodego wieku znacznie ogranicza możliwości zarobkowe obwinionego. Ponadto Sąd wziął po rozważeniu wysokość uzyskiwanych przez obwinionego świadczeń rentowych, które zostały mu przyznane z uwagi na stan zdrowia.

Z uwagi na treść art. 28 § 2 kw, który stanowi, iż w sprawach o wykroczenia Sąd może orzec środek karny, gdy jest on przewidziany w przepisie szczególnym, natomiast ma on obowiązek jego orzeczenia, jeżeli przepis szczególny tak stanowi, Sąd Okręgowy, poza środkiem karnym w postaci zakazu prowadzenia rowerów, którego fakultatywne wymierzenie przewiduje art. 87§ 4 kw, nie miał możliwości orzeczenia wobec obwinionego innego środka karnego. W szczególności Sąd Okręgowy nie był uprawniony do orzeczenia wobec obwinionego środka karnego w postaci orzeczonego przez Sąd I instancji świadczenia pieniężnego, bowiem kodeks wykroczeń w katalogu możliwych do orzeczenia środków reakcji karnej, wymienionych w art. 28 kw w ogóle nie przewiduje takiego środka. Z powyższego względu Sąd Okręgowy uchylił punkt 4. orzeczenia Sądu Rejonowego. Odnosząc się natomiast do czasu trwania orzeczonego zakazu prowadzenia rowerów w wymiarze 1 roku, Sąd kierował się z jednej strony wskazaniem dyrektywy prewencji indywidualnej, której podstawowym celem jest wychowawcze oddziaływanie na obwinionego, które zapobiegnie popełnieniu przez niego nowego przestępstwa w przyszłości, z drugiej strony z uwagi wziął pod uwagę podyktowaną względami bezpieczeństwa konieczność wyeliminowania obwinionego z uczestnictwa w ruchu drogowym na wskazany w wyroku okres czasu.

W przekonaniu Sądu Odwoławczego, tak ukształtowany wymiar kary i środka karnego wpłynie pozytywnie na postawę obwinionego, wywołując u niego przekonanie o konieczności respektowania ustalonych norm prawnych, a także ugruntuje przekonanie o nieopłacalności popełniania przestępstw.

Sąd Okręgowy utrzymał w mocy orzeczenie Sądu I instancji dotyczące rozstrzygnięcia o kosztach postępowania. Kształtując natomiast swe orzeczenie o kosztach, Sąd Okręgowy na podstawie art. 118 kpw w zw. z art. 624 § 1 kpk w związku z art. 634 kpk, w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. Nr 49 z 1983 r. poz. 223 z późn. zm.) kierując się nadto względami słuszności, zwolnił oskarżonego z obowiązku zapłaty Skarbowi Państwa kosztów za postępowanie odwoławcze i nie wymierzył mu opłaty sądowej za II instancję, gdyż konieczność zmiany zaskarżonego wyroku w postępowaniu odwoławczym była wynikiem zmiany stanu prawnego powstałego na skutek nowelizacji przepisów ustawy karnej.

E. T.